

Ohromující odklon od Ježíše v oblíbeném evangeliu

Protestanti zdělili evangelium ze svého protestantského dědictví. Otázkou je, odpovídá toto protestantské evangelium biblické a zvláště **Ježíšově** definici evangelia?

Ježíš byl prvotním kazatelem zachraňujícího evangelia: "Jak potom můžeme uniknout, pokud nevezmeme na vědomí nabídku spásy tak důležitou, kterou o tom Bůh oznámil *nejprve prostřednictvím samotného Pána*? Ti, kteří ho slyšeli, nám to potvrdili" (Heb. 2:3; viz též Mat. 4:17, 23; Luk. 4:43). 1. Timoteovi 6:3 a 2. Janův 7-9 varují, že jakákoli odchylka od Ježíšových slov je vážnou chybou. Základem biblické víry je tedy Ježíšova vlastní definice evangelia.

Komentátoři dějin křesťanských myšlenek poukazují na to, že Luther a Kalvín svévolně vyloučili Ježíšovo vlastní kázání evangelia. V současném evangelikalismu nevědomky dominuje dogmatický a v podstatě zmatený přístup k otázce: "Co je evangelium?"

Když Luther vytvářel vlastní dogma, rozhodl se svévolně definovat evangelium tak, že vzal texty od Jana a Pavla a ignoroval ostatní zprávy o Ježíšově službě. První obětí tohoto postupu se stalo evangelium o Božím království, spásné evangelium, které sám Ježíš představil jako vzor pro všechna pozdější hlášení evangelia (Marek 1:14-15; Lukáš 4:43 atd.).

Luther a evangelium

G. F. Moore napsal (naše komentáře v hranatých závorkách):

Luther vytvořil dogmatickým kritériem kánon evangelia v rámci kánonu knih [vybral některé knihy a ignoroval jiné, používaje selektivní a zavádějící postup]. Luther napsal: "**Ti apoštolové, kteří nejčastěji a nejlépe nakládají s tím, jak samotná víra ospravedlňuje, jsou nejlepšími evangelisty. Proto jsou Pavlovy listy víc evangeliem než Matouš, Marek a Lukáš. Neboť tito (Matouš, Marek a Lukáš) nepopisují o moc víc než skutky a zázraky Krista [to je zcela falešné: evangelia neustále popisují samotné evangelium, jak je kázal Ježíš]; ale milost, kterou přijímáme skrze Krista, nikdo tak odvážně nevynáší jako svatý Pavel, zvláště ve svém dopise Římanům.**" Ve srovnání s Janovým evangeliem, s Pavlovými listy a s prvním Petrovým, "které [říká Luther] jsou jádrem a dření všech knih," list Jakubův s jeho naléháním, že člověk není ospravedlněn vírou samotnou, ale skutky prokazujícími víru, je "pouhým chytáním se stébla, neboť v tom neexistuje nic evangelijního."

Moore vnímavě komentuje:

Je zřejmé, že zde neomylnost Písma ve skutečnosti, pokud přiznáno, následovala až za neomylností papežů a koncilů; neboť samotné Písmo se musí podrobit tomu, být posuzováno podle konečného kritéria jeho shody s Lutherovou doktrínou ospravedlnění vírou. [Luther, jinými slovy, nahradil jeden dogmatický systém jiným, a způsobil, aby Písmo podléhalo jeho vlastnímu procesu výběru.]" (Moore, *History of Religions*, Scribners, 1920, str. 320).

C.S. Lewis

C.S. Lewis zrcadlí přesně ten samý sklon. Jak se zdá, nemyslí si, že Ježíš kázal evangelium! Následující citace poukazuje na podstatnou a ohromující mylnou představu o jádru křesťanství, C.S Lewis napsal:

Listy jsou z velké části nejranějšími křesťanskými dokumenty, které máme. Evangelia přišla později [ale Ježíš kázal evangelium *dlouho* před napsanými listy]. *Nejsou 'evangeliem', prohlášením křesťanské víry ... [takže Kristova slova nejsou prohlášením křesťanství?]. V tomto smyslu jsou Listy původnější a centrálnější než evangelia* – i když ovšem ne s ohledem na velké události, které evangelia podrobně líčí [a co důležitá slova/učení Ježíše, které jsou zachraňujícím evangeliem?]. Boží skutek (vtělení, ukřižování a zmrtvýchvstání) [a co kázání evangelia Ježíšem] přichází jako první: nejdřívější teologická analýza toho vyplývá z Listů: tehdy, když generace, která slyšela, že Pán umíral, evangelia byla složena tak, aby poskytovala věřícím záznam o velkém skutku a o některých Pánových výrocích [Matouš, Marek a Lukáš ve skutečnosti zaznamenávají *evangelium* stejně jako Jan] (Úvod k J. B. Phillips: *Letters to Young Churches*, Fontana Books, str. 9, 10).

A co Ježíšovo záchranné evangelium o Království? Luther a C.S. Lewis se spíše obratně vyhnuli evangeliu podle Ježíše.

Znovuzrození pro spásu

Naproti tomu Moore, jako historik s méně teologickou sekerou k drčení, si uvědomuje, že Ježíšovo učení zaznamenané v evangeliích, je naprosto nezbytné pro nové zrození, tj. pro *spásu*:

S myšlenkou, že vstup do nového a vyššího života, do nesmrtelného života, musí být duchovním nebo intelektuálním znovuzrozením, nebo spíše regenerací, se často setkáváme v tajemstvích [v náboženstvích mysterií] a zejména v intelektuálních mystikách té doby; *anagenasthai* (znovu se narodit) a *paliggenesia* (znovuzrození) jsou v nich známými pojmy. V Janovi je znovuzrození *sine qua non* [absolutní podstata] spásy. Tělo plodí tělo; pouze duch může zplodit ducha, a pouze ten, kdo je zploden božským duchem, může vstoupit do 'Božího království' (Jan 3). V myšlení té doby nebyl duch jen principem božského života, ale vyššího poznání; tak to Pavel zamýšlí (např. 1 Kor 2:14). V Janovi [popisujícím Ježíše] jsou ty dva neoddelitelně spjaté, nebo spíše jsou těmi samými věcmi (Moore, *History of Religions*, str. 142).

Billy Graham a evangelium

Velmi rozšířený traktát nazvaný "What is the Gospel?"

¹ Zveřejněný společností The Billy Graham Evangelistic Association, 1980.

² *Christology at the Crossroads*, Orbis Books, 1982, s. 384.

(Co je evangelium?)"¹, který neobsahuje žádný odkaz na Boží království, prohlašuje, že Ježíš "přišel, aby vykonal třídenní dílo, zemřít, být pohřben a pozvednut" a že "**nepřišel především, aby zvěstoval evangelium ... ale spíše přišel proto, aby mohlo existovat evangelium ke zvěstování.**" Je obtížné sladit tato tvrzení s Ježíšovým prohlášením, že byl pověřen ke skutečnému záměru hlásat evangelium o Království (Luk 4:43)! Znovu, Billy Graham říká: "Ježíš přišel, aby vykonal třídenní dílo." Ježíš však řekl: "**Přišel jsem kázat evangelium o Království**; tím jsem byl pověřen" (Luk 4:43).

Není možné to přehnat: křesťanství, které není zakouřeno a ukotveno v historickém Ježíši, se může ukázat jen jako jiná víra. Pokud jsou lidé požádáni, aby "přijali Krista", aniž by jim bylo řečeno poselství historického Krista, jak si můžeme být jisti, že "Kristus" není jen abstraktní symbol? Skutečná otázka je tedy podle slov Jona Sobrina,

zda tento duch je duch Ježíšův, nebo nějaký nejasný, abstraktní duch, který není nic jiného než sublimované ztělesnění přirozených 'náboženských' osobních přání a tužeb. Je-li tím druhým, pak se to nejen liší od Ježíšova ducha, ale je vůči němu protikladný.²

Ještě od společnosti

Billy Graham Association

... Slovo evangelium se vyskytuje v Novém zákoně více než stokrát ... Co je tedy evangeliem o Boží milosti? Ptejme se Pavla. On by nám poukázal na 1. Kor. 15:1-4: 'Prohlašuji vám evangelium, které jsem vám kázal ... že Kristus zemřel za naše hříchy, že byl pohřben a že znovu vstal třetího dne ...' **Pavel nikdy nehovořil o pozemském životě našeho Pána ...** Fakt, že Pán Ježíš zemřel, aby zachránil, je polovina evangelia! Skutečnost, že vstal z mrtvých ... je druhá polovina evangelia.³

Je to pravda? Proč neexistuje ani jedna věta o evangeliu, které Ježíš kázal, tj. o evangeliu o **Božím království**? Proč nejsme vedeni k Pavlově vlastní definici Božího evangelia, která je uvedena hned v příštím verši poté, co hovoří o "evangeliu Boží milosti"? (Pavel):

³ Roy Gustafson, Billy Graham Association, přidáno zdůraznění.

Služba, kterou jsem přijal od Pána Ježíše, [byla] vážně svědčit o evangeliu Boží milosti ... vám, mezi kterými jsem **obcházel a veřejně oznamoval evangelium o Království** (Skutky 20:24, 25; srv. Skutky 19:8; 28:23, 30, 31).

Evangelium o Boží milosti je evangeliem o Království. Není žádný rozdíl. Boží milost je vyhlášena hlásáním Božího království – té velké světové vlády, kterou Ježíš slíbil ustavit se svými následovníky na zemi, až se vrátí (viz Dan 7:13, 14, 18, 22, 27). Ježíš se připravoval, a ještě se připravuje, na ten veliký přicházející den, v němž on a znesmrtelnění svatí převezmou péči o obnovenou zemi.

"Slovo" znamená evangelium o Království.

Křesťanské evangelium spásy bylo veřejně oznamováno Ježíšem a apoštoly. Bylo (a je) evangeliem o Božím království a o jménu Ježíše Krista (Marek 1:14, 15; Lukáš 4:43; Mat 4:23; 9:35; 24:14; Sk 8:12 19:8, 20:25, 28:23, 31). Smrt a vzkříšení Ježíše jsou podstatné prvky obsažené v evangeliu, *ale nepředstavují celé evangelium*.

Zachraňující evangelium - "poselství o Království", "toto evangelium o Království" (Mat 24:14), které Ježíš oznámil, je základem spásy (viz Mat 13:19, Luk 8:12; srv. Sk 8:12) - bylo středem veškerého biblického kázání. Právě toto poselství Satan nenávidí (**Luk 8:12; Mat 13:19**). V Novém zákoně je nazýváno "slovo" nebo "Pánovo slovo". Pojem "slovo" není jednoznačně jen jiným způsobem, jak říci Bible. "Slovo" je jádrem Bible a toto jádro se nachází v zachraňujících slovech Ježíše – v jeho evangeliu o Království.

Zdá se, že jsme opustili Ježíšovo evangelium o Království. Opustit Ježíšovo evangelium znamená opustit jej (Mar 8:35, 38; 10:39). Prohlašovali jsme, zdůrazňováním jedné pasáže v Pavlovi, 1 Korintským 15:1-3 jako důkazu, že evangelium je poselstvím pouze o Ježíšově smrti za naše hříchy a o jeho vzkříšení. Že to není pravda, je dokázáno skutečností, že Ježíš a učedníci kázali evangelium oznamováním "evangelia o království" a "evangelia" *dlouho předtím, než bylo řečeno jediné slovo o jeho smrti za hřích a o jeho vzkříšení!*

Evangelium dle evangelikálů

'Evangelikální evangelium' v současné Americe vynechává Ježíšovo vlastní evangelium a překrucuje Pavlovo evangelium oddělováním Apoštola od Ježíše a vynecháváním životně důležité informace. Jak můžeme úspěšně věřit ve spásu bez správných skutečností?

Traktát, který jsme citovali na začátku, má pravdu: víra musí mít předmět. Musíme věřit určité skutečnosti. Ale musí to být pravda! Otázkou je, jaké skutečnosti budeme věřit? Je to otázka poslušnosti Ježíše a jeho postavení Pána. Jsme ochotni poslouchat jeho první přikázání

Čiňte pokání a věřte evangeliu o Božím království (Marek 1:14, 15)?

Ztráta dějinného Ježíše

Dějiny křesťanství by měly způsobit poplach mezi účastníky bohoslužeb. Kvůli anti-intelektuálnímu přístupu k víře mnozí zůstávají v nevědomosti o velkých otázkách ovlivňujících jejich vztah s Bohem. Když teologové přemítají o stavu církve po staletí, často odhalují mimořádný odklon od historického Ježíše. David Kaylor píše:

Křesťanská víra se nezaměřovala na historického Ježíše. Apoštolské krédo demonstruje pravdivost tohoto prohlášení, neboť se pohybuje od "narozen z Panny Marie" k "ukřižován pod Pontským Pilátem". Opomenutí v Krédu naznačuje, že roky a činnosti Ježíše ležící mezi těmito okamžiky neměly žádný skutečný důsledek pro víru. . . Z teologického a etického hlediska nestačí říci, že došlo k smrti a vzkříšení. Kým byl Ježíš, jehož Římané popravili a Bůh vzkřísil z mrtvých, na tom záleží nejen historikovi, ale i teologovi a věřícímu. Historická postava Ježíše, nikoliv pouze duchovní Kristus, poskytuje křesťanské víře její důvod k existenci a její sílu přivodit změnu v osobním společenském životě.⁴

Satanská strategie

Pokud ten Ježíš, jenž se prohlašoval za Spasitele, není zakotven v historické osobě zaznamenané v Novém zákoně, kdo ví, jaký druh Ježíše může být osvojen? Zdá se mi jasné, že Satan by mohl dobře využívat slabinu náboženského ducha člověka předváděním Ježí-

⁴ R.D. Kaylor, *Jesus the Prophet, His Vision of the Kingdom on Earth*, přidáno zdůraznění.

še, který je pouze mlhavě a povrchně Ježíšem Bible. Napodobenina by však mohla být nejrafinovanější. Satanská strategie by tvrdě pracovala na oddělení Ježíše od Jeho vlastních učení (vyložených ve své nejjasnější podobě v Matoušovi, Markovi a Lukášovi). "Ježíš" by pak mohl být pouze náboženským symbolem nabízeným jako duchovní všelék na světové a individuální nemoci. Židovský, apokalyptický Ježíš, kazatel nadcházející spravedlivé společnosti na zemi –Božího království– by pak mohl upadnout do znevažování a záhadnosti. Jeho opětovný výskyt v kázání by pravděpodobně vypadal podivně a nechtěně dokonce i pro účastníky bohoslužeb, kteří byli živeni dietou, které chyběly hebrejské přísady z Nového zákona.

Nejbezpečnější politikou proti podvodu by bylo obnovit evangelium o Království v jádru veškerého kázání. To by bylo pojištěním proti sklonu našich vlastních myslí vymýšlet si Ježíše.⁵ To by také ochránilo věřící před výstředním tvrzením vůdčího teologa, který poznamenal: "Co se dá říci o historickém Ježíši, patří do sféry 'Krista podle těla'. *Tento Kristus se nás však netýká*. Co se dělo v Ježíšově srdci, nevím a vědět nechci."⁶ Tato tendence, méně nestydatě vyjádřená, uráží řadu teologických škol myšlení, v neposlední řadě i školu, která vykazuje Ježíšovo vyučování jen do služby Židům a žádá jeho etické pokyny pro budoucí milénium.

Vyznávání Ježíše jako Mesiáše, Božího Syna

Kristologie, studium totožnosti Ježíše, zaměstnávala vždy z dobrého důvodu pozornost teologů. Když se Ježíš ptal Petra: "Kdo, říkáte, jsem?"⁷ Petrova pravdivá odpověď, že je Mesiášem, byla přivítána nej-

vyšší chválou. Správná odpověď na otázku, tak řekl Ježíš, může být poskytnuta pouze božským zjevením. Poznat Ježíše jako Mesiáše znamená uchopit tajemství křesťanství a otevřít cestu k obdržení Království.⁸ Uznávat Ježíše za někoho jiného než za Mesiáše, za Božího Syna, znamená minout pointu křesťanské víry. Jan opakuje svého Mistra, když říká: "Neexistuje žádná lež tak veliká jako popření Ježíšova mesiášství."⁹

Luther a Kalvín vyloučili Ježíšovo evangelium

Je rozumné se ptát, proč se Boží království uvádí tak málo v moderním hlásání evangelia. Odpověď lze nalézt v dlouhodobém potlačování evangelií Matouše, Marka a Lukáše datující se od Kalvína a Luthera. Bezděčný útok na mesiášského židovského Ježíše způsobil, aby tyto dva protestantští vůdci vyjádřili podivnou preferenci Janovu evangelium před ostatními třemi evangelií. Luther, když psal předmluvu ke svému překladu Nového zákona (1522), uvedl: "Janovo evangelium je jediné evangelium, které je jemně citlivé vůči tomu, co je podstatou evangelia, a má být široce upřednostněno před ostatními třemi a umístěno na vyšší úroveň" (Citoval D. Fuller, *Gospel and Law: Contrast or Continuum*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, str. 160).

V tomto názoru ho následoval Kalvín. Kalvín si dokonce troufl navrhnout jiné pořadí pro Matouše, Marka, Lukáše a Jana; učinil z Jana ideální úvod ke svým třem zpravodajům o Ježíšově životě: "Učení, které nám zdůrazňuje moc a užitek přicházejícího Krista, je mnohem jasněji dáno najevo Janem než [synoptiky]. Ta tři dřívější [synoptická evangelia] ukazují [Kristovo] tělo ... ale Jan vystavuje jeho duši. Z tohoto dů-

⁵ Jak se zdá, teologie Unitarian Universalists padla do té samé pasti, před níž Bible varuje (2. Janův 7-9). Traktát o názorech Unitarian Universalists na Ježíše říká: "Není možné popsat historického Ježíše, ale existují mnohé Jeho popisy . . . Každý z nás si může představit historického Ježíše, jak si přeje. . . Důležitým aspektem osobní reality, s kterou se musíme vyrovnat, není historický Ježíš, ale idea Ježíše, jaká existuje v naší současné kultuře. . . Případá mi osvěžující, když věřím, že dokonalost, kterou jsme nahnuli do postavy Ježíše, pochází z mysli lidských bytostí, z lidské představitosti a etické aspirace. . . Jsem pro lep-

šího a lepšího Ježíše zrozeného ze snaživého srdce lidstva" (J. G. MacKinnon).

⁶ R. Bultmann, "Zur Frage der Christologie," v *Glauben und Verstehen*, citováno G.R. Beasley-Murrayem v "The Kingdom of God and Christology in the Gospels," v *Jesus of Nazareth: Lord and Christ*, ed. J.B. Green and M. Turner, Grand Rapids: Eerdmans, 1994, str. 23.

⁷ Mat. 16:15.

⁸ Mat. 16:19.

⁹ 1. Janův 2:22, jak uvedl J.W.C. Wand, *The New Testament Letters, Prefaced and Paraphrased*, Oxford University Press, 1946

vodu jsem zvyklý říkat, že toto evangelium je klíčem k otevření dveří pro pochopení ostatních ... Při čtení [čtyř evangelií] by bylo výhodné mít jiné pořadí, což znamená, že když chceme v Matoušovi a v dalších číst, že Kristus nám byl dán Otcem, měli bychom se nejprve z Jana učit, proč byl zjeven" (Předmluva Kalvínova komentáře k Janovi).

Evangelium je židovské

Křesťany by měla probudit skutečnost, že jejich různé tradiční systémy tvrdící, že jsou založeny na Písmu, jim dobře neposloužily. Písmo nikde neříká, že Janovo evangelium má být upřednostněno před Matoušem, Markem a Lukášem. Ani neučí, že Ježíš až ke kříži kázal židovské poselství; načež pak Pavel přinášel pohanům jiné poselství o milosti. Skutečností je, že evangelium, jak je kázal Ježíš, je *pro naši záchranu tak zásadní, že je opakováno třemi doplňujícími se verzemi (Matoušem, Markem, Lukášem)*, přičemž Jan pouze potvrzuje stejné učení, často s jinou slovní zásobou. *New Scofield Bible*, čtená milióny, říká, že "silné právní a židovské zabarvení lze očekávat až ke kříži" (str. 987). Faktem je, že celá novozákonní víra má židovský charakter a důsledně vyjadřuje silné požadavky na poslušnost.

Podobenství o rozsévači

Jsme u jádra problému, který trápí běžné verze víry. Chybou odlišnost a rozdělení vytváří tzv. "dispenzační" škola. Ježíšovo učení nezůstává v centru schématu spásy navrženého dispenzacionalisty. John Walvoord říká, že Kázání na hoře "nepojednává o spáse, ale o charakteru a chování těch, kteří patří Kristu ... To, že je vhodné ukázat nevěřícímu na spásu v Kristu, není zjevně záměrem tohoto poselství ... Kázání na hoře jako celek není přesně pravdou církve ... Není zamýšleno, aby vymezilo ospravedlnění vírou, ani není evangeliem spásy." Spíše pochybně dodává, že by nemělo být odsouváno jako "nedůležitá pravda" (*Matthew: Thy Kingdom Come*, Moody Press, 1984, str. 44, 45).

Podobenství o rozsévači v Matoušovi 13, Markovi 4 a Lukášovi 8 nám ve skutečnosti dává přesně informace, které potřebujeme k definování evangelia, a jak musí být přijímáno. Ježíš dal jasně najevo, že přijetí jeho vlastního kázání Božího království je prvním krokem spásy: "Když někdo slyší evangelium o Králov-

ství a nerozumí mu, přichází ďábel a náhle uzme to, co bylo zaseto v jeho srdci, takže mu nemůže uvěřit a být spasen" (Mat 13:19 a Luk 8:12).

Slib země

Slib země/Království, který je jádrem Ježíšova evangelia, byl ztracen. 77 % naší Bible, což je Starý zákon, bylo odděleno od Nového zákona. Zapomněli jsme, že Bůh zvěstoval evangelium Abrahamovi (Gal 3:8) a že novozákonní evangelium kázané Ježíšem je založeno na smlouvě uzavřené s Abrahamem. Bůh slíbil Abrahamovi a semenu zemi (Gal 3:29). Ježíš slíbil zemi křesťanům (Mat 5:5; Zjev 5:10).

"Vražda [starozákonního biblického] textu" kritikou vzdělaností (*The Gospel and the Land*, str. 48) byla stejně zodpovědná za potlačení smlouvy-naděje ohledně "života v zemi". Odlamování hebrejské Bible v zájmu teorie kompozice, vzdělanost ztratila ze zřetele to, co James Dunn nazval pavlovským předpokladem autority Písma, "že jediná mysl a záměř [Boží] inspirovaly rozličné spisy [Bible]" (*Commentary on Romans*, Word Books, 1988, str. 202). Po téměř dvou tisících letech nechápajícího pohanického odporu musí být slib Abrahamovi o potomstvu, požehnání, velikosti a zemi znovu dosazen do vyučování církvi jako soudržné a sjednocující téma biblické víry v Boha a v Krista a v základní jádro křesťanského evangelia o Božím království. Pro roztržštěné křesťanství nemůže existovat žádné větší shromažďovací místo. Žádné jiné téma než to, které spojuje veškeré božské zjevení, nemůže poskytnout církvim jednotné poselství, které tak zoufale potřebují.

Dědicové země

Jak říká James Dunn:

Představa "dědictví" byla základní částí židovského chápání jejich **smluvního** vztahu s Bohem, především, vskutku skoro výlučně, ve spojení se **zemí** – se zemí Kanaán, která byla jejich **dědičným** právem, jak bylo **slíbeno** Abrahamovi... [To] je jedno z nejmotivnějších témat v židovské národní identitě ... Ústředním pro židovské sebeuvědomění bylo přesvědčení, že Izrael je Pánovým dědictvím ... Nedílné pro národní víru bylo přesvědčení, že Bůh dal Izraeli do **dědictví Palestínu**, zaslíbenou zemi. Právě tuto zásadu **Pavel povzbuzuje a vztahuje na nové křesťanské**

hnutí jako celek, na pohany i Židy. Jsou Božími dědici. Zvláštní vztah Izraele s Bohem byl rozšířen na všechny v Kristu. **A slib země byl přetvořen ve slib Království ...** Toto dědictví Království, plné občanství pod vládou Boha samotného, **je něčím, co věřící stále očekávají** (*Commentary on Romans*, str. 213, 463, zdůraznění přidáno).

Evangelium je Boží slib Abrahamovi

Opět musíme trvat na přímém spojení mezi raným křesťanstvím a smlouvou s Abrahamem. Jak říká Dunn:

Míra, v níž je Pavlův argument určen běžným sebechápáním jeho vlastního lidu, je jasně naznačena jeho pečlivou formulací, ve které shromažďuje čtyři klíčové prvky tohoto sebechápání: smluvní slib Abrahamovi a jeho semenu, dtzědictví země jako jeho ústřední prvek... Stalo se téměř samozřejmostí židovského učení, že smlouva slíbila, že Abrahamovo semeno **zdědí zemi** [srv. Mat 5:5; Zjev 5:10] ... Takto interpretovaný slib byl základem pro sebeuvědomění Izraele jako Božího smluvního lidu: To byl důvod, proč je Bůh vybral v první řadě ze všech národů země, ospravedlňoval jejich udržování jako odlišných od ostatních národů, a byl povzbudivou nadějí, která působila, že jejich stávající národní ponížení je snesitelné...

Pavlův případ odhaluje silnou kontinuitu, kterou viděl mezi svou vírou a základním slibem Písma jeho lidu ... **Pavel nepochyboval o tom, že evangelium, které veřejně oznamoval, bylo pokračováním a naplněním Božího slibu Abrahamovi [srv. Gal. 3:8].** Ale byl stejně přesvědčen, že dědicové Abrahamova slibu už nebylo možné identifikovat podle zákona. Neboť Genesis 15:6 ["Abrahám uvěřil Bohu a bylo mu to počítáno jako spravedlnost"] ukázal s dostatečnou jasností, že slib byl dán a přijímán skrze víru, zcela odděleně od zákona jako celku nebo jeho části (*Commentary on Romans*, str. 213, 463, zdůraznění přidáno).

Být vstřícný k židovskému chápání

Prvním úkolem exegeze [vysvětlování Bible] je proniknout co nejdále do historického kontextu autora a těch, kterým psal. Tolik z toho zahrnuje to, co je přijímáno jako samozřejmé jak autory tak oslovenými. Tam, kde si moderní čtenář není vědom těchto sdílených předpokladů a obav (nebo je k nim lhostejný), nebude schopen slyšet text tak, jak měl autor v úmyslu, aby byl slyšen (a předpokládal, že bude tak slyšen). V tomto případě je hlavní částí tohoto kontextu sebe-

pochopení Židů a judaismu v prvním století a pohanů chápajících judaismus. **Poněvadž většina křesťanských dějin a vzdělanosti byla bohužel lhostejná k tomuto sebeporozumění, ne-li přímo k němu vyloučeně nepřátelská, správné ocenění Pavla v jeho interakci s tímto sebepochopením bylo prakticky nemožné** [srv. Petrovo varování před nebezpečím nepochopit Pavla!] (*Commentary on Romans*, str. xiv, xv, zdůraznění přidáno).

Katastrofa v kázání i v praxi

Canon H. Goudge varoval před katastrofou v kázání a praxi. Náhrada židovských způsobů myšlení (myšlení pisatelů Bible) pohanskými představami byla katastrofou ovlivňující denominace:

[Po novozákonních časech] byli velcí lidé Boží volby [Židé] brzy nejméně přiměřeně představováni v katolické [univerzální] církvi. To byla katastrofa pro církev samotnou. Znamenalo to, že církev jako celek nedokázala porozumět Starému zákonu a že řecký a postupně římský způsob myšlení začaly ovládat její rozhled: *Z této katastrofy se církev nikdy nezotavila ani v učení, ani v praxi.* Pokud dnes znovu přicházíme správně k pochopení Starého zákona a tak také daleko lépe i Nového zákona, je to díky našim moderním učencům hebrejštiny a zčásti díky židovským učencům, jimž to dlužíme. Bůh mínil, věříme, že Židé jsou jeho misionáři; prvním velkým věkem evangelizace byla apoštolská doba, kdy misionáři byli téměř výhradně Židé; nikdo jiný by nevykonával to, co oni. Má-li dnes ještě další veliký věk evangelizace rozbřesknout, potřebujeme Židy znovu. ("The Calling of the Jews" ve svazku sebraných esejů *Judaism and Christianity* (London: Shears and Co., 1939), citoval Lev Gillet, *Communion in the Messiah*, London: Lutterworth Press, 1942, str. 194)

Různorodé definice evangelia

Skončeme připomenutím si neuvěřitelného rozdílu mezi oblíbenými definicemi evangelia a definicí Ježíše a Pavla:

C. S. Lewis: "Evangelium není v evangeliích."

Billy Graham: "Ježíš přišel vykonat třídní dílo. Ježíš nepřišel především zvěstovat evangelium."

[Naším posláním v nebi bude] "připravovat nebeské pokrmy", "hrát si s dětmi," "opatrovat zahrady" nebo

"leštit duhy".¹⁰

Ježíš: "Jsem povinen zvěstovat evangelium o Božím království. To je důvod, proč mě Bůh poslal" (Lukáš 4:43)

"[Věřící] budou vládnout jako králové na zemi" (Zjev 5:10)

Pavel: "Procházel jsem hlásaje evangelium o Království" (viz Skutky 20:25; srv. v. 24)

"Nevíte, že svatí budou spravovat svět ... a jestli se má svět dostat pod vaši soudní pravomoc ..." (1 Kor 6:2, Moffatt).

Všimněte si také, jak církve podstrčily "nebe" při smrti pro odtělesněné duše jako křesťanský cíl, kterým je zdědit zemi/zem, když se Ježíš vrací. Učenci protestují proti chybným církevním tradicím, ale jen velmi málo se tomu věnuje pozornost:

"V Bibli není nikde cílem umírajících nebe." — Biblický učenec z Cambridge, J.A.T. Robinson, *In the End God*, str. 108.

"Žádný biblický text neopravňuje tvrdit, že duše je při smrti oddělena od těla." — Proslulý slovník *Interpreter's Dictionary of the Bible* (Sv. 1, str. 803).

Nebe není náš cíl

William Strawson, učitel systematické teologie a filozofie náboženství, provedl podrobnou studii *Jesus*

and the Future Life (Ježíš a budoucí život) a věnoval 23 stran zkoumání slova "nebe" v Matoušovi, Markovi a Lukášovi. Nakonec usoudil:

U několika, pokud vůbec u nějakých, případů použití slova "nebe" existuje jakási paralela s moderním používáním. Záznamy evangelií o životě a učení našeho Pána nehovoří o jít do nebe tak, jak nenuceně činí moderní věřící. Spíše je kladen důraz na to, že to, co je "nebeské", sestupuje k člověku ... Náš moderní způsob, jak mluvit o životě s Bohem jako o životě "v nebi", není způsob, jakým mluví o této věci evangelia. **Především neexistuje žádný náznak, že Ježíš nabízí svým učedníkům jistotu "nebe" po tomto životě.**¹¹

Nebe jako budoucí příbytek věřících je [představa] nápadná svou nepřítomností v myšlení svatého Pavla. Druhý příchod je vždy z nebe v nejranějším Pavlově dopisu (1 Tes 1:10) i v nejpozdějším (Fil 3:20) ... Možná bere jako samozřejmost, že věřící budou mít svá místa v mesiášském pozemském Království, že si myslí, že není nutné to zmiňovat.¹²

Ježíš neuvažoval o bezbarvé a čistě nebeské věčnosti, ale představoval si ji pro sebe jako stav věcí, které existují *na této zemi* – ačkoli ovšem na proměněné zemi – a ve vlastní zemi.¹³

Evangelium spásy – získání nesmrtelnosti v nadcházejícím Božím království na obnovené zemi – je vše ohledně toho, jak se připravit nyní na dědictví země s Mesiášem v jeho budoucnosti, při okázalém návratu, aby přinesl mír mezi všemi národy (Iz 2:1-6).

¹⁰ "What Heaven is Really Like," *Hope for the Troubled Heart*, Word Pub. Co., 1991

¹¹ str. 38.

¹² "Heaven," *Dictionary of Christ and the Apostles*, Sv. I, str. 531.

¹³ W. Bousset, *Jesus*, London: Williams and Norgate, 1906, str. 82.